

Dk. Tim Gombis , Wagalatia, Kikao cha 1, Utangulizi wa Wagalatia

© 2024 Tim Gombis na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Tim Gombes katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Wagalatia. Huu ni kipindi cha 1, Utangulizi wa Wagalatia.

Karibu kwenye somo la Wagalatia. Jina langu ni Tim Gombis . Ninafundisha Agano Jipya katika Seminari ya Theolojia ya Grand Rapids, na huu ni utafiti wa barua ya Paulo kwa Wagalatia. Nimekuwa na Wagalatia kwa chini ya miaka 20 hivi.

Kilichoniingiza mwanzoni katika somo la Wagalatia ni mapema katika uzoefu wangu wa Kikristo. Nilianza kusoma maandiko yapata miaka 17 au 18 iliyopita, lakini kwa kweli ni miaka 27 au 28 iliyopita—wakati unanijia kwa kasi. Nilipoanza safari yangu ya Kikristo, nilisoma Agano la Kale kila mara.

Nilisoma Kumbukumbu la Torati tena na tena, nilisoma Mwanzo, Kutoka, Mambo ya Walawi, na Kumbukumbu la Torati kila mara, nilisoma Zaburi na Mithali, na niliingia katika Manabii kwa kiasi fulani, lakini nilijikita sana katika kile tunachokiita sheria, vitabu vitano vya kwanza vya Agano la Kale. Kwa kipindi cha miaka michache, pia nilianza kusoma barua za Agano Jipya, na hizo zilikuwa sehemu za maandiko ambazo nilizingatia zaidi, na nilipenda sheria. Nilipenda vitabu vitano vya kwanza vya Musa.

Karibu miaka minne au mitano baada ya safari yangu ya Kikristo kuanza, nilienda seminari na kujihusisha na funzo la Biblia na kundi la watu mashuhuri, lakini nilianza kusikia mtazamo tofauti wa tafsiri ambao sikuwa nimeupata hadi wakati huo. Ule unaomsomea Paulo, hasa katika Warumi na Wagalatia, akizungumzia maajabu ya injili yaliyowekwa dhidi ya mandhari ya giza ya sheria. Sheria ilitolewa ili kuwakandamiza watu.

Sheria ilitolewa ili kuonyesha mapungufu ya watu na kuonyesha dhambi za watu; mtazamo huu wa kuiga ulifundishwa kwa namna fulani. Injili ilijitokeza na ilikuwa na habari njema zote za jinsi ilivyo kwamba huhitaji kujaribu kufikia viwango vya Mungu tena, bali kwamba Kristo amefanya hivyo kwa niaba yetu. Sasa, sehemu nyingi za injili hiyo zilikuwa na maana kwangu, lakini sehemu ambayo sikuweza kuelewa ni kwa nini Paulo anaona Agano la Kale, na hasa sheria ya Musa, kama kitu kibaya sana wakati sheria yenyewe inaelezea jinsi ilivyo zawadi nzuri ya Mungu mwenye upendo kwa watu wake.

Kwa kweli, Kumbukumbu la Torati linasema, ni watu gani wamebarikiwa kama sisi hata Mungu akawapa sheria? Hakuna mtu aliyebarikiwa kama Israeli alivyobarikiwa kwa sababu ya Mungu kuwapa sheria. Kwa hivyo inawezaje kuwa hivyo? Na kisha, bila shaka, Zaburi ya 19 na Zaburi ya 119 ni Zaburi nilizozipenda, sehemu kubwa

ambazo nilizikariri, na sikuweza kuelewa. Kwa nini sheria katika Agano la Kale inasema mambo makubwa kuhusu sheria, lakini Paulo anasema mambo hasi kuhusu sheria? Naam, tutazungumzia mengi kuhusu hilo katika mihadhara hii inayofuata, na hilo litajitokeza mara kadhaa kwa sababu Paulo anasema mambo hasi kuhusu sheria.

Anasema katika Wagalatia 3 kwamba sheria si ya imani, na anapinga sheria katika injili kwa kiasi fulani. Kwa nini anafanya hivyo? Anasema nini anaposema hivyo? Tena, hayo yalikuwa maswali ya kunishangaza na yale yaliyonifanya niwe wazimu kutoka kwenye mtazamo wa kitheolojia wa kibiblia, lakini yale yaliyonisukuma kujifunza kwa undani na kutafuta njia ya kuridhisha ya kusoma Wagalatia ambayo ilifanya neno la Mungu liwe thabiti. Kwa hivyo, nilipokuwa seminari, niliandika tasnifu kuhusu Wagalatia 3, ambayo ni mchanganyiko wa hoja za Paulo.

Ilikuwa faraja kubwa kukutana na kauli za wasomi wa Paulo wakisema kwamba Wagalatia 3 labda ndiyo eneo gumu zaidi katika barua za Paulo. Niligundua hivyo. Na kisha kwa THM baadaye, miaka mitatu baada ya hapo, niliandika tasnifu ya pili kuhusu Wagalatia 3, 10 hadi 14, laana ya kifungu cha sheria ambacho tutazungumzia pia.

Kwa hivyo, katika miaka ya 90, nilijaza akili yangu katika Wagalatia na kuipenda, na kila mara nimerudi kwa Wagalatia na kurudi tena na tena, na nimeipenda. Na nimegundua kuwa haswa katika siku zetu za leo, ninazungumza mwanzoni mwa 2018, katika utamaduni uliogawanyika sana, Wagalatia ina umuhimu mwingi, haswa kwa kanisa la Kikristo katikati ya utamaduni uliochanganyikiwa na kuchanganyikiwa, kuchanganyikiwa, na migogoro. Wagalatia ni neno la injili linalolengwa ambalo linafaa kabisa leo.

Njia moja ambayo unaweza kufaidika zaidi na somo hili, nadhani, ni kusoma Wagalatia mara kwa mara na tena. Kwa kweli, ikiwa ungependa kuwasiliana nami, karibu sana. Mojawapo ya mambo ninayopenda kufanya ni kuchukua maandishi ya Biblia, kuyanasa kutoka mahali fulani mtandaoni au kutoka kwa umbizo la kielektroniki, na kuyaweka kwenye hati ya Word, na napenda kutumia Biblia ya New American Standard.

Ninaiweka kwenye hati ya Word, natoa uvamizi wote mbaya, vichwa vya habari ambavyo watafsiri wa Biblia waliweka humo, na kutengeneza maandishi moja yanayoendelea. Ondo vifungu vya aya na kila kitu kama hicho, na kutengeneza maandishi moja yanayoendelea, ambayo ni ya asili zaidi kuliko jinsi Paulo angewasilisha barua hiyo ili uweze kuyatumia maandishi mwenyewe. Nina nakala zake, na nina toleo langu la Wagalatia ambalo nimefanya kazi nalo nilipopitia maandishi ya Kigiriki.

Karibu uwasiliane nami, nami nitakutumia hilo, kwa furaha. Lakini naona inasaidia sana kusoma maandiko kila mara, kusoma maandishi, kufanya uchunguzi, kuandika

maswali na pembezoni, na kutoridhika hadi utakapopata majibu ya kuridhisha kwa baadhi ya maswali hayo ya tafsiri. Baadhi ya maoni ya msingi ya utangulizi wa somo letu la Wagalatia, mambo ambayo tutayaona, na mambo kadhaa ambayo nataka kuyaandika tunapoanza somo letu.

Kwanza kabisa, Wagalatia ni hati ya ajabu sana, na kwa bahati mbaya, moja ya mambo kumhusu Paulo ambayo nimeyapata, angalau katika uzoefu wangu wa Kikristo katika Kanisa la Kiinjili, moja ya mambo kumhusu Paulo yanayonishangaza ni kwamba wengi wetu tuna hisia kwamba tunampata Paulo, kwamba sehemu za Biblia zinaweza kuwa hazieleweki, lakini moja ya sehemu za maandiko zilizo wazi zaidi ni barua za Paulo. Tunazipata hizo. Anazungumzia maisha ya Kikristo.

Anazungumzia kuhusu uzoefu wa Kikristo na mapambano ya imani, nasi tunajua hilo. Hilo linaendana na uzoefu wetu wenyewe, na kwa hivyo Paulo ni mmoja wetu. Kwa kweli, kama angefika Amerika ya kisasa, angepata njia yake katika moja ya makanisa yetu ya Kiinjili, na angesema kitu kama, hatimaye, watu wangu.

Kuna wakalimani wengi katika historia yote ya Kanisa la Kikristo ambao wamehisi vivyo hivyo. Kwa kweli, sina uhakika kama ungeweza kuona haya yote waziwazi kwenye picha kwenye skrini yako, lakini hii ni picha ya Paulo Mtume wa Rembrandt. Nina nakala yake ofisini kwangu.

Rembrandt pia alijichora. Alijichora kama Paulo Mtume, ambaye unaweza kumpata ukitafula mahali fulani mtandaoni, lakini alijichora kama Paulo Mtume kwa sababu Rembrandt alijiona kama mrithi wa mila kubwa ya kisanii kama mtu ambaye alikuwa akisukuma mbele zaidi ya mila hiyo na kuipeleka katika eneo lisilojulikana. Dhana iko Magharibi kwamba Paulo ndiye mrithi wa mila kubwa, mila ya kimaandiko, na ya Kiyahudi.

Anavunja hili na mila. Anasukuma nje katika kitu kipya na tofauti, akiacha cha zamani, akibuni kitu kipya kabisa, ambayo ni sehemu ya sababu ambayo mara nyingi tunafikiria kwamba Paulo ana kitu dhidi ya Agano la Kale, dhidi ya sheria, na labda hata dhidi ya Uyahudi. Kusema tu kwamba Rembrandt ni mfano mmoja wa mtu aliyehisi kwamba alimwelewa Paulo kwa sababu alikuwa akimsoma Paulo kupitia uzoefu wake mwenyewe.

Hili kwa kweli ni jambo la kawaida sana. Hapa kuna nukuu kadhaa, baadhi ya nukuu ninazozipenda zaidi kuhusu utafiti wa Paulo. Hii ya kwanza ni nukuu kutoka kwa Ernst Kasemann, mtafsiri mzuri wa Kijerumani wa Paulo.

Anasema kwamba historia ya tafsiri ya Paulo ni simulizi la Kanisa la kumlea Mtume, kumlea Mtume. Hiyo ni kusema, Kasemann tayari anatambua kwamba wakalimani huwa, na Kanisa huwa, humfanya Paulo kuwa mmoja wetu. Kuna jambo la ajabu kuhusu kuelewesha barua za Paulo, kuelewesha Wagalatia.

Hata hivyo, kinachoweza kutokea bila kukusudia ni kwamba tunaanza kusoma barua za Paulo kupitia lenzi na kupitia uzoefu wetu wenyewe na kupitia maisha yetu wenyewe. Tutaona kwamba hilo halitakuwa na msaada sana. Mtu mwingine aliyetambua hili ni Morta Hooker, msomi mkuu wa Cambridge.

Bado yuko hai lakini ni wa kizazi kilichopita. Alisema kwamba tatizo la Paul ni kwamba tunamjua vizuri sana, au labda tunafikiri tunamjua. Kauli hii ndiyo angeanza nayo mihadhara yake ya kila mwaka katika Chuo Kikuu cha Cambridge kuhusu Paul.

Kwa kusema tu, daima kuna hatari ya kumfundisha Paulo, na kuna hatari ya kufikiri kwamba tunajua kinachoendelea hapa katika Wagalatia. Kile ambacho nimeona kuwa cha manufaa ni kuwaambia wanafunzi wafanye Wagalatia kuwa wa ajabu. Ni hati ambayo iko mbali sana nasi.

Kuna kauli katika barua hii zinazoeleweka vyema kuhusu uzoefu wangu binafsi wa Kikristo. Kisha, tunasoma mistari mitatu au minne baadaye, na kauli hizi zinachanganya kabisa. Paulo anasema nini? Kisha tunaachana nazo na kuendelea kusoma mistari ambayo inatupatia msisimko wa ibada au inatupatia msisimko wa ibada.

Tambua kwamba hata kauli zinazosikika kuwa za kawaida zimejikita ndani ya hoja nyingi zinazotoka katika ulimwengu tofauti. Paulo amejaa kabisa katika ulimwengu wa maandiko, katika ulimwengu unaotafsiriwa na maandiko. Yeye ni Myahudi anayezingatia mambo yote, na hasa katika Wagalatia 3 na 4, anabishana na Wayahudi wenzake wenye mawazo ya Kifarisayo.

Yeye ni msomi wa Agano la Kale wa kiwango cha dunia anayebishana kwa misingi ya Agano la Kale na wasomi wengine wa Agano la Kale. Ndiyo maana baadhi ya mambo haya hayana maana kwetu sisi ambao hatuna akili na mioyo iliyoumbwa na maandiko kama alivyofanya. Inahitaji utafiti fulani.

Inachukua muda kupitia baadhi ya mambo haya makali. Kwa kusema tu, mojawapo ya njia zenye matumaini ni kuacha Wagalatia iwe ya ajabu. Tambua umbali wake kutoka kwetu hapa, popote unapotazama hii kutoka au unaposoma Wagalatia kutoka, lakini katika mazingira yangu katika karne ya 21 Amerika, mimi ni mtoto wa Amerika.

Mimi ni mtoto wa Magharibi. Mimi ni mtoto wa mapinduzi ya kitamaduni ambayo yametokea katika miaka 2,000 iliyopita, kwa hivyo maandishi haya yako mbali zaidi nami kuliko ninavyofikiria, na hiyo ndiyo hatua ya kwanza kuelekea kulihusu, kwa kweli. Changamoto nyingine kwa uelewa wetu wa Wagalatia, aina nyingine ya maoni kwa njia ya utangulizi, ni kutambua tu kwamba tuna changamoto kwa sababu mara nyingi tunafikiria Ukristo na Uyahudi kama dini mbili tofauti na moja ya mambo

ambayo tunaweza kufikiria mara nyingi yanaendelea tunaposoma Wagalatia ni kwamba haya ni maandishi ambayo yanaunga mkono Ukristo na yanapinga Uyahudi.

Paulo anaanzisha dini mpya inayoitwa Ukristo na anakubaliana na Uyahudi. Hiyo ni kinyume cha historia. Hiyo si sahihi kihistoria.

Hiyo si njia yenye matunda na manufaa ya kuona mambo. Wagalatia imeandikwa na Myahudi ambaye ni Mkristo, imeandikwa kwa Mataifa ambao wanaathiriwa na Wayahudi wengine ambao ni Wakristo ambao wanabishana na Paulo. Kwa njia nyingi, Paulo anaandika kutoka ndani ya dari kubwa la Uyahudi, lakini yeye ni Myahudi anayemfuata Yesu, na anajaribu kuunda jumuiya hizi ambazo kwa namna fulani zimeunganishwa na jumuiya za Kiyahudi, lakini tofauti, lakini pia zimeunganishwa na Maandiko ya Israeli kama wafuasi wa Yesu, na uhusiano huo haukuwa lazima ufanyike wazi.

Kwa hivyo, hatuzungumzii dini mbili tofauti, Uyahudi na Ukristo. Kwa hivyo, tunahitaji kuweka kando tofauti hiyo kwa sasa. Usifikirie kuhusu Paulo kuandika kauli hasi kuhusu Sheria ya Musa, kujaribu kushambulia Uyahudi, au kitu kama hicho.

Uyahudi ambao Paulo anautaja katika Wagalatia 1 si lazima uwe sawa na dini ya kisasa tunayojua kama Uyahudi. Tutafikia hilo baada ya muda, lakini hiyo ni njia nyingine tu ambayo Wagalatia ni ya ajabu kwetu. Ni hati kutoka karne ya kwanza iliyoandikwa katika mazingira tofauti sana ya kitamaduni ambapo hapakuwa na mstari wazi wa utengano kati ya Ukristo na Uyahudi.

Maoni ya tatu kwa njia ya utangulizi ni kusema tu kwamba tunahitaji sana hili, na naweza kulizungumzia tena na tena, kuhusu uelewa sahihi wa Agano la Kale. Mojawapo ya ukweli mbaya wa tafsiri tulionao katika Biblia zetu za Kiingereza ni kwamba tunazungumzia sheria ya Agano la Kale, sheria ya Agano la Kale, na ninaposema hivyo, huwezi kusema sheria bila kusikika kuwa hasi, sauti yako inashuka, nyusi zako zinaanguka kwa sababu ni watu wachache sana wenye dhana chanya kuhusu sheria. Lakini bila shaka, Mungu hakuwapa Israeli sheria.

Mungu aliwapa Israeli Torati. Tazama, uso wangu unabadilika. Torati.

Ni ukweli unaotoa uhai. Aliwatoa Israeli kutoka utumwani Misri kisha akawaleta katika nchi, akawazungushia upendo wake, na kisha, kwa sababu aliwapenda, akawapa maelekezo ya jinsi wanavyoweza kubaki katika upendo wake. Kwa hivyo, Torati ni mafundisho.

Ni zawadi. Hapa kuna mwangaza njiani. Hivi ndivyo unavyoweza kubaki katika upendo wangu.

Hivi ndivyo unavyoweza kuwa na maisha yenye sifa ya baraka. Kwa hivyo, kusema tu, Agano la Kale na sheria ni neno la Mungu. Kwa Kiingereza tunaliita sheria, lakini hiyo ni kwa sababu Wagiriki walitafsiri Torati katika nomos, wazungumzaji wa Kilatini walitafsiri hilo katika lex, na tumetafsiri hilo katika sheria.

Kwa sababu ya tafsiri hii, unaweza kuona jinsi mabadiliko haya ya lugha na mabadiliko ya kitamaduni yametulazimisha kuona neno la Mungu kwa njia zinazoweza kuwa hasi. Hilo limeathiri sana jinsi tulivyosoma Wagalatia, na tunapoendelea na safari yetu, tutatoa maoni kuhusu jinsi tunavyoweza kufafanua uhusiano huo kidogo kati ya Paulo na sheria, Paulo na Agano la Kale, kwa njia ambazo kwa matumaini zinatoa uhai zaidi na zinapatana kimaandiko. Jambo lingine ambalo tunahitaji kukumbuka ni kwamba hili ni la kuisimua katika maandiko yote, lakini hakika kila andiko katika Agano Jipya, na tunahitaji kutengana. Tunahitaji tu kutambua kwamba sisi katika Magharibi, kama wasomaji wa kisasa wa maandiko ya Biblia, tunafanya jambo lisilo la kawaida, kwa namna fulani, tunapofikiria kuhusu hadhira ya Wagalatia au andiko lolote la Agano Jipya.

Nina maktaba, mkusanyiko wa maandiko. Hakuna mkalimani katika karne ya kwanza aliyewahi kusema, hakuna mchungaji aliyewahi kusema, fungua Biblia zako pia, kwa sababu kila mtu katika karne ya kwanza, 93% ya watu katika karne ya kwanza hawakuwa na kusoma na kuandika. Kwa hivyo, hii ni barua inayopelekwa kwa makanisa ya Galatia ambayo Paulo anataka mtu awasomee.

Kwa hivyo, Wagalatia inasomwa kwa hadhira. Sasa, fikiria kile ambacho hilo linamaanisha kwa dhana ya kuwa mwanafunzi Mkristo. Wanasikia hili, na wanafikiri kwa upande wa hili ni ujumbe kwetu.

Paulo anatuandikia kuhusu jinsi tunavyotekeleza ufuasi wa Yesu. Kwa hivyo, kuwa Mkristo kiasili ni ushirika. Kuwa Mkristo kiasili kunahusiana na mahusiano na jamii, ambapo watu wanahitaji kufikiria jinsi wanavyotendeanza, na jinsi wanavyotendeanza.

Kwa hivyo, ninaposoma Wagalatia, nadhani, ninawezaje kujibu Wagalatia? Hilo si jambo la maana. Hilo ni muhimu. Lakini pia tunahitaji kufanya hatua ya pili ya kutambua kwamba Ukristo na kuwa Mkristo, ufuasi wa Kikristo, yote yameunganishwa katika jinsi ninavyoshiriki katika jumuiya ya wafuasi wa Yesu.

Sio kitu ninachofanya peke yangu. Kwa hivyo, kumbuka hilo unapofikiria kuhusu Wagalatia. Hili linasikika na hadhira, na Paulo anajua ni hadhira mchanganyiko.

Hiyo ni kusema, hadhira ni ya Mataifa. Wagalatia wote ni Mataifa. Lakini katika jumuiya hizo kuna wachochezi Wakristo Wayahudi, tunaweza kuwaita, au walimu au wamishonari ambao ni wapinzani wa Paulo.

Kwa hivyo, Paulo ana hadhira hizi mbili, na anajua kwamba baadhi ya mambo anayosema yatasababisha mwitikio kutoka kwa moja ya makundi hayo. Na anachosema kinaweza hata kuwafanya waonyesheane vidole au hata kusababisha mfarakano kati yao au miongoni mwao. Kwa hivyo, Paulo anajua yote hayo.

Kwa hivyo, hii ni hali ya balagha ya ushirika yenye nguvu nyingi. Sio barua kwa Mkristo mmoja mmoja. Kwa hivyo, kumbuka hilo.

Uelewa wa kibinafsi na wa shirika kuhusu kuwa Mkristo umeathiri jinsi tunavyosoma maandiko ya Agano Jipya. Na, bila shaka, hilo limeathiri jinsi tunavyowafikiria Wagalatia. Maoni ya mwisho ya utangulizi ambayo nataka kutoa yanahusiana na ukweli kwamba tunaposoma Wagalatia, kumbuka kwamba hatusomi kazi ya theolojia ya kimfumo.

Bila kusema chochote kibaya kuhusu theolojia ya kimfumo. Ni taaluma muhimu ya kitaaluma iliyopo katika seminari na vyuo vikuu. Lakini hii si kazi ya theolojia ya kimfumo.

Hiyo ni kusema, Wagalatia haikuandikwa katika muktadha wa kitaaluma tu ambapo Paulo anazungumzia ukweli usiopitwa na wakati wa maisha ya Kikristo ambao ungekuwa kweli mahali popote wakati wowote. Hii ni barua ya balagha kali ambapo Paulo anasema mambo kadhaa kwa makanisa ya Galatia ambayo hangeyasema kwa makanisa mengine. Paulo anasema anayosema kwa kanisa la Filipi katika Wafilipi kwa sababu hiyo ndiyo wanayohitaji kusikia.

Paulo anasema anachowaambia makanisa ya Korintho katika barua zake mbili ambazo tunazo. Na pengine tulikuwa na zingine ambazo hatukuzielewa. Lakini anasema anachowaambia katika barua hizo.

Anasema anachowaambia Wagalatia katika barua hii, ambayo tunaiita Wagalatia. Na hili ni neno linalowalenga wao. Lakini huenda lisiwe ndilo angelisema kwa makanisa mengine, kutokana na aina tofauti za hali.

Tutaona ninachomaanisha na hilo tunapoendelea na safari yetu. Lakini kuna mambo ya uchochezi yanayosemwa hapa ambayo unaweza kuyatafsiri kwa ubunifu kwa njia zingine ambazo zingefanya, nadhani, athari ambayo Paulo alitaka iwe nayo. Paulo alitaka maneno yake yatoe athari aliyotaka.

Alimaanisha hii iwe hati ya uchochezi. Alimaanisha hii iwe hati ya uchochezi. Alimaanisha kuwasukuma wapinzani wake nyuma.

Na alikusudia kuwafuata Mataifa, ambao aliwaona kama wameacha injili aliyokuwa amewatumia. Na baadhi ya mambo ambayo Paulo anasema katika Wagalatia 6 ni tofauti kidogo. Paulo anasema mambo kadhaa hapa katika sura ya kwanza ambayo

nadhani ukiyatafsiri kwa usahihi zaidi, labda ungezungumziwa baada ya ibada ya kanisa, kulingana na jinsi mambo yatakavyopokelewa.

Na ni jambo la kuchekesha kwa sababu Paulo anasema jambo la kuchochea sana katika sura ya 1, mstari wa 8. Na katika sura ya 1, mstari wa 9, anasema, oh, kwa njia, hukunisikia? Nitasema tena. Na anarudia kauli ya kuchochea anayotoa. Kwa hivyo, hii ndiyo hoja yangu.

Hili ni andiko lenye joto kali sana. Na ni andiko lenye mjadala mkali. Kwa hivyo, tukirudi kwenye kitu ambacho nimekitaja mara kadhaa tofauti, Paulo anaposema anachosema kuhusu sheria ya Musa hasa, anabishana na Wayahudi wenzake wenye mawazo ya Kifarisayo.

Yeye ni msomi wa Agano la Kale wa kiwango cha dunia anayebishana kwa misingi ya Agano la Kale na wasomi wengine wa Agano la Kale. Ndiyo maana baadhi ya mambo haya hayana maana kwa wale wetu ambao hatuna akili na mioyo iliyumbwa na maandiko kama alivyofanya. Kwa hivyo, inahitaji utafiti fulani.

Inachukua muda kuchambua baadhi ya mambo haya makali. Kwa kusema tu, mojawapo ya njia zenye matumaini ni kuacha Wagalatia iwe ya ajabu. Tambua umbali wake kutoka kwetu hapa, popote unapotazama hii kutoka, au popote unaposoma Wagalatia kutoka.

Lakini katika mazingira yangu, katika karne ya 21 ya Amerika, mimi ni mtoto wa Amerika. Mimi ni mtoto wa Magharibi. Mimi ni mtoto wa mapinduzi ya kitamaduni ambayo yametokea katika miaka 2,000 iliyopita kwa hivyo maandishi haya kwa kweli yako mbali zaidi nami kuliko ninavyofikiria.

Na hiyo ndiyo hatua ya kwanza kuelekea hilo, kwa kweli. Changamoto nyingine kwa uelewa wetu wa Wagalatia, aina nyingine ya maoni kwa njia ya utangulizi, ni kutambua tu kwamba tuna changamoto kwa sababu mara nyingi tunafikiria Ukristo na Uyahudi kama dini mbili tofauti. Na moja ya mambo ambayo tunaweza kufikiria mara nyingi yanaendelea tunaposoma Wagalatia ni kwamba hili ni andiko linalounga mkono Ukristo na kupinga Uyahudi.

Paulo anaanzisha dini mpya inayoitwa Ukristo na anakubaliana na Uyahudi. Hiyo ni kinyume cha historia. Hiyo si sahihi kihistoria.

Hiyo si njia yenye matunda na manufaa ya kuona mambo. Wagalatia imeandikwa na Myahudi ambaye ni Mkristo, imeandikwa kwa Mataifa ambao wanaathiriwa na Wayahudi wengine ambao ni Wakristo ambao wanabishana na Paulo. Kwa hivyo, kwa njia nyingi, Paulo anaandika kutoka ndani ya dari kubwa la Uyahudi, lakini yeye ni Myahudi anayemfuata Yesu na anajaribu kuunda jumuiya hizi ambazo kwa namna

fulani zimeunganishwa na jumuiya za Kiyahudi, lakini tofauti, lakini pia zimeunganishwa na maandiko ya Israeli kama wafuasi wa Yesu.

Na uhusiano huo haukuwa lazima ufanyike waziwazi. Kwa hivyo, hatuzungumzii dini mbili tofauti, Uyahudi na Ukristo. Kwa hivyo, tunahitaji kuweka kando tofauti hiyo kwa sasa.

Usifikirie kuhusu Paulo kuandika kauli hasi kuhusu Sheria ya Musa, akijaribu kushambulia Uyahudi au kitu kama hicho. Uyahudi ambao Paulo anautaja katika Wagalatia 1 si lazima uwe sawa na dini ya kisasa tunayojua kama Uyahudi. Tutaifikia hilo baada ya muda.

Lakini hiyo ni njia nyingine tu ambayo Wagalatia ni ya ajabu kwetu. Ni hati kutoka karne ya kwanza iliyoandikwa katika mazingira tofauti sana ya kitamaduni ambapo hapakuwa na mstari wazi wa utengano kati ya Ukristo na Uyahudi. Maoni ya tatu kwa njia ya utangulizi ni kusema tu kwamba tunahitaji sana hili, na naweza kuzungumzia hili tena na tena, kuhusu uelewa sahihi wa Agano la Kale.

Mojawapo ya ukweli mbaya wa tafsiri tulionao katika Biblia zetu za Kiingereza ni kwamba tunazungumzia sheria ya Agano la Kale. Sheria ya Agano la Kale. Na ninaposema hivyo huwezi kusema sheria bila kusikika kama hasi.

Sauti yako inashuka. Nyusi zako zinaanguka. Kwa sababu ni watu wachache sana wenye dhana chanya kuhusu sheria.

Lakini, bila shaka, Mungu hakuwapa Israeli sheria. Mungu aliwapa Israeli Torati. Angalia jinsi uso wangu unavyobadilika.

Torati. Nuru. Ni ukweli unaotoa uhai.

Aliwatoa Israeli kutoka utumwani Misri kisha akawaleta katika nchi, akawazungushia upendo wake, na kisha, kwa sababu aliwapenda, akawapa maelekezo ya jinsi wanavyoweza kubaki katika upendo wake. Kwa hivyo, Torati ni mafundisho. Ni zawadi.

Hapa kuna mwangaza njiani. Hivi ndivyo unavyoweza kubaki katika upendo wangu. Hivi ndivyo unavyoweza kuwa na maisha yenye sifa ya baraka.

Kwa hivyo, kusema tu, Agano la Kale na sheria ni neno la Mungu. Tunaliita sheria kwa Kiingereza, lakini hiyo ni kwa sababu Wagiriki walitafsiri Torati katika nomos. Wazungumzaji wa Kilatini walitafsiri hilo katika lex, na sisi tumetafsiri hilo katika sheria.

Kwa sababu ya tafsiri hii, unaweza kuona jinsi mabadiliko haya ya lugha na mabadiliko ya kitamaduni yametulazimisha kuona neno la Mungu kwa njia zinazoweza kuwa hasi. Hilo limeathiri sana jinsi tulivyosoma Wagalatia, na tunapoendelea na safari yetu, tutatoa maoni kuhusu jinsi tunavyoweza kufafanua uhusiano huo kidogo kati ya Paulo na sheria, Paulo na Agano la Kale kwa njia ambazo kwa matumaini zinatoa uhai zaidi na zinapatana kimaandiko. Jambo lingine tunalohitaji kukumbuka ni, na hili ni la kulisimua katika Maandiko yote, lakini hakika kila andiko katika Agano Jipya, ni kwamba tunahitaji kutengana. Tunahitaji tu kutambua kwamba sisi katika Magharibi, kama wasomaji wa kisasa wa maandiko ya Biblia, tunafanya jambo lisilo la kawaida, kwa namna fulani, tunapofikiria kuhusu hadhira ya kwanza ya Wagalatia au andiko lolote la Agano Jipya.

Nina maktaba, mkusanyiko wa maandiko. Hakuna mkalimani katika karne ya kwanza aliyewahi kusema, hakuna mchungaji aliyewahi kusema, fungua Biblia zako pia, kwa sababu kila mtu katika karne ya kwanza, 93% ya watu katika karne ya kwanza hawajui kusoma na kuandika. Kwa hivyo, hii ni barua inayopelekwa kwa makanisa ya Galatia ambayo Paulo anataka mtu awesomee.

Kwa hivyo, Wagalatia inasomwa kwa hadhira. Sasa, fikiria kile ambacho hilo linamaanisha kwa dhana ya kuwa mwanafunzi Mkristo. Wanasikia hili, na wanafikiria kwa maneno ya, huu ni ujumbe kwetu.

Paulo anatuandikia kuhusu jinsi tunavyotekeleza ufuasi wa Yesu. Kwa hivyo, kuwa Mkristo kiasili ni ushirika. Kuwa Mkristo kiasili kunahusiana na mahusiano na jamii, ambapo watu wanahitaji kufikiria jinsi wanavyotendeanana na jinsi wanavyotendeanana.

Kwa hivyo, ninaposoma Wagalatia, nadhani, ninawezaje kujibu Wagalatia? Hilo si jambo la maana. Hilo ni muhimu. Lakini pia tunahitaji kufanya hatua ya pili ya kutambua kwamba Ukristo na kuwa Mkristo, ufuasi wa Kikristo, yote yameunganishwa katika jinsi ninavyoshiriki katika jumuiya ya wafuasi wa Yesu.

Sio kitu ninachofanya peke yangu. Kwa hivyo, kumbuka hilo unapofikiria kuhusu Wagalatia. Hili linasikika na hadhira, na Paulo anajua ni hadhira mchanganyiko.

Hiyo ni kusema, hadhira ni ya Mataifa. Wagalatia wote ni Mataifa. Lakini katika jumuiya hizo kuna wachochezi Wakristo Wayahudi, tunaweza kuwaita, au walimu au wamishonari ambao ni wapinzani wa Paulo.

Kwa hivyo, Paulo ana hadhira hizi mbili, na anajua kwamba baadhi ya mambo anayosema yatasababisha mwitikio kutoka kwa moja ya makundi hayo. Na anachosema kinaweza hata kuwafanya waonyesheane vidole au hata kusababisha mfarakano kati yao au miongoni mwao. Kwa hivyo, Paulo anajua yote hayo.

Kwa hivyo, hii ni hali ya balagha ya ushirika yenye nguvu nyingi. Sio barua kwa Mkristo mmoja mmoja. Kwa hivyo, kumbuka hilo.

Uelewa wa kibinafsi na wa shirika kuhusu kuwa Mkristo umeathiri jinsi tunavyosoma maandiko ya Agano Jipya, na bila shaka, hilo limeathiri jinsi tunavyowafikiria Wagalatia. Aina ya mwisho ya utangulizi ambayo nataka kutoa inahusiana na ukweli kwamba tunaposoma Wagalatia, kumbuka kwamba hatusomi kazi ya theolojia ya kimfumo. Bila kusema chochote kibaya kuhusu theolojia ya kimfumo.

Ni nidhamu muhimu, nidhamu ya kitaaluma, iliyopo katika seminari na vyuo vikuu. Lakini hii si kazi ya theolojia ya kimfumo. Hiyo ni kusema, Wagalatia haikuandikwa katika muktadha wa kitaaluma tu ambapo Paulo anazungumzia aina ya ukweli usiopitwa na wakati wa maisha ya Kikristo ambao ungekuwa kweli mahali popote wakati wowote.

Hii ni barua ya kulisimua ya balagha ambapo Paulo anasema mambo fulani kwa makanisa ya Galatia ambayo hangeyasema kwa makanisa mengine. Paulo anasema anayosema kwa kanisa la Filipi katika Wafilipi kwa sababu hiyo ndiyo wanayohitaji kusikia. Paulo anasema anayosema kwa makanisa ya Korintho katika barua zake mbili ambazo tunazo, na pengine tulikuwa na mengine ambayo hatuyaelewi, lakini anasema anayowaambia katika barua hizo.

Anasema anachowaambia Wagalatia katika barua hii, ambayo tunaiita Wagalatia, na hili ni neno linalowalenga wao. Lakini huenda isiwe ni kile ambacho angesema kwa makanisa mengine, kutokana na aina tofauti za hali. Tutaona ninachomaanisha na hilo tunapoendelea na safari yetu, lakini kuna mambo ya uchochezi yanayosemwa hapa ambayo unaweza kuyatafsiri kwa ubunifu kwa njia zingine ambazo zingefanya, nadhani, athari ambayo Paulo alitaka itokee, ili kutoa athari ambayo Paulo alitaka maneno yake yatokee.

Alimaanisha hii iwe hati ya uchochezi. Alimaanisha hii iwe hati ya uchochezi. Alimaanisha kuwasukuma wapinzani wake nyuma, na alimaanisha kuwafuata Mataifa, ambao aliwaona kama wameacha injili aliyokuwa amewapelekea.

Baadhi ya mambo ambayo Paulo anasema katika Wagalatia 6 hayana maana kabisa. Paulo anasema mambo kadhaa hapa katika sura ya kwanza ambayo nadhani, kama ungeyatafsiri kwa usahihi zaidi, labda ungezungumziwa baada ya ibada ya kanisa, kulingana na jinsi mambo yatakavyopokelewa. Ni jambo la kuchekesha kwa sababu Paulo anasema jambo la kuchochea sana katika sura ya 1, mstari wa 8, na katika sura ya 1, mstari wa 9, anasema, kwa njia, hukunisikia? Nitasema tena, na anarudia kauli ya kuchochea anayotoa.

Kwa hivyo, hoja yangu ndiyo hii. Hili ni andiko lenye joto kali sana, na ni andiko lenye mjadala mkali. Kwa hivyo, tukirudi kwenye jambo ambalo nimefanya mara kadhaa

tofauti wakati Paulo anasema anachosema kuhusu Sheria ya Musa hasa, tunapaswa kutambua kwamba anasema mambo hayo katika barua hii kwa kusudi fulani, na si lazima aseme mambo hayo.

Kwa kweli, hangesema mambo hayo kama angekuwa anatoa hotuba fupi, hotuba isiyopitwa na wakati kuhusu mawazo yangu kuhusu Sheria ya Musa. Hungeelewa kauli hizo. Hazingejitokeza kwa sababu Paulo angekuwa na mambo mazuri ya kusema kuhusu Sheria ya Musa kwa sababu kwake, hiyo ilikuwa Biblia yake.

Hilo lilikuwa maandiko. Mojawapo ya mambo muhimu ya kusema kuhusu barua za Agano Jipya na Wagalatia ni kwamba barua za Agano Jipya ni fasihi ya mara kwa mara. Yaani, Injili zimeandikwa kwa ajili ya hadhira mbalimbali ili zisomwe katika sehemu nyingi tofauti, nyakati nyingi tofauti, na zionekane kama jinsi Mungu anavyotaka watu wake wafikirie kuhusu utambulisho wa Yesu, utambulisho wa Mungu, na utume wa Kanisa.

Barua ni fasihi ya mara kwa mara. Yaani, zimeandikwa ili kushughulikia tukio fulani, na tusipozingatia hilo, tutajiondoa kwenye njia. Kwa hivyo, si kazi ya theolojia ya kimfumo, bali inasomwa vizuri, chanzo kitukufu na tajiri kabisa kwa kila aina ya theolojia.

Lakini tunapaswa kuelewa hali inayoishughulikia. Naam, nitatoa maoni zaidi ya kimkakati kuhusu kupunguza utafiti wetu wa Wagalatia. Ni wazi kwamba Wagalatia imekuwa na ushawishi mkubwa katika historia ya tafsiri.

Huenda ilikuwa na ushawishi sawa, labda mkubwa zaidi kuliko Warumi, hata kwa Luther na Matengenezo ya Kanisa. Martin Luther aliiita Kate wangu, akimaanisha mke wake. Ilikuwa ya thamani kwake kama mke wake.

Ninawapenda Galatia, lazima niwe mkweli. Siiiti Sarah wangu. Labda burrito yangu ya nyama ya ng'ombe, kitu ambacho ningependa vivyo hivyo.

Lakini Wagalatia si kitu cha thamani kwangu kama mke wangu, lazima niseme. Hata hivyo, mambo mengi ambayo yamenifungulia, kuhusu jinsi ya kuwa na mienendo mizuri ya uhusiano inayotoa uhai, jinsi ya kutumia kifo cha Kristo kufikiria kuhusu mahusiano, jinsi ya kufikiria kuhusu kifo cha Kristo kuhusiana na utambulisho wa Kikristo, na hata kwenda pale Paulo anapofanya hivyo, akifikiria kuhusu uhusiano wa kifo cha Kristo na mahusiano kati ya makabila na rangi. Namaanisha, hii ni sehemu kubwa sana ya kinachoendelea katika ulimwengu wetu wa leo, na hivyo ndivyo Paulo anavyoelewa.

Kwa hivyo, zungumzia umuhimu. Kwa hivyo, kwa sababu hizi, ni jambo la kupendeza sana, na labda ndiyo maana Luther alilichukulia kwa uchangamfu sana. Limeitwa Magna Carta ya uhuru wa Kikristo kwa sababu linaelezea kwa undani uhuru wa

Mkristo katika Kristo, lakini tutahitaji kufikiria hilo kwa makini sana na kuchunguza wazo hilo kwa makini.

Hakika, Wakristo wengi wamewapenda Wagalatia ambao huenda walilelewa katika miktadha ya kisheria au miktadha ambapo kulikuwa na matarajio makubwa ya kijamii kwa tabia. Na kwa kadiri mtu yeyote alivyosoma Wagalatia na amepitia uhuru na ajabu ya injili ya Yesu Kristo, hilo ni jambo la kushangaza. Bwana asifiwe kwa hilo.

Lakini wakati mwingine, mabadiliko haya, linapokuja suala la Wagalatia, wakati mwingine huonyeshwa, kama nilivyosema hapo awali, kwa kupunguzwa kwa Agano la Kale au kupunguzwa kwa maneno muhimu kama utii. Wakati mwingine utii au utii huonekana kama maneno machafu katika baadhi ya miduara ya Wakristo kwa sababu hiyo ni alama ya sheria au alama ya matarajio, au tumekombolewa kutokana na hilo. Mkristo yuko huru kutokana na aina hiyo ya mambo au hata dhana za amri.

Tunazungumzia dini dhidi ya uhusiano, au labda hii ni nyingine niliyoisikia siku nyingine; nimesikia hili hapo awali, lakini Paulo anapendezwa zaidi na kuwa kuliko kutenda. Tofauti hizi, nadhani, hazieleweki kwa sababu, katika Maandiko, utii daima ni ukweli mwepesi. Daima ni ukweli unaotoa uhai.

Haiwi nzito kamwe. Amri hiyo hutoa uhai kila wakati kwa sababu kutembea katika amri za Bwana na kumtii Bwana ndio ukweli unaoweka huru zaidi, unaotoa uhai, na unaozalisha nafasi pana, ilhali kutotii ni kuiendesha katika mahali pa hatari. Kwa hivyo, Paulo anapozungumzia uhuru, anazungumzia jambo la kimkakati sana.

Nadhani kwamba, tena, mabadiliko mengi ya mtazamo wa ulimwengu ambayo tumepitia katika mabadiliko ya kitamaduni ambayo tumepitia katika miaka 2,000 iliyopita, yasiyohesabika, yametufanya labda tusielewe maana ya uhuru kwa sababu ni aina tofauti sana ya kitu kuliko uhuru wa Marekani tu. Ni aina tofauti sana ya ukweli kuliko hata uhuru wa Magharibi au uhuru au kitu kama hicho. Paulo anafikia kitu tofauti sana.

Kwa hivyo, jinsi tunavyozungumzia uhuru wa Mkristo vinahitaji kuadhibiwa na Maandiko mengine yote na Wagalatia. Kwa kweli, nataka kusema hivi. Jinsi tunavyofikiria kuhusu uhuru wa kuwa Mkristo kwa sababu sitaki kupunguza wigo wa marejeleo ambayo Paulo anafikiria kuhusu Mkristo.

Hazungumzii kuhusu Mkristo. Anafikiria kuhusu jumuiya ya Wakristo, watu binafsi katika jumuiya wanaofurahia uwepo wa Mungu pamoja katika Kristo na kwa Roho. Wagalatia imekuwa na nguvu hasa katika kutafakari vipengele fulani vya kiroho vya maisha ya Kikristo.

Nililelewa katika nyumba ya Biblia. Babu. Kila nilipomwona, alikuwa amefikia umri wa miaka 90, lakini kila mara alikuwa akikasirika na Wagalatia 2:20. Nimesulubiwa

pamoja na Kristo. Hata hivyo, ninaishi, lakini si mimi tena, bali ni Kristo anayeishi ndani yangu na maisha yangu yote yaliyobaki.

Ninaishi kwa imani ya Mwana wa Mungu, aliyenipenda na kujitoa kwa ajili yangu. Kama ninavyosema hivyo, kuna baadhi ya vifungu vya maneno vya King James vinavyotoka moja kwa moja kwa babu yangu. Lakini Wagalatia 2:20 ni taswira yenye nguvu na yenye nguvu ya kuwa Mkristo na hiyo imekuwa na nguvu kwa watu wengi.

Lakini inasema nini hasa? Paulo anafanya nini hapo? Kauli hiyo imejikitaje ndani ya hoja yake kubwa na inaelewekaje na kile ambacho Paulo anasema kweli? Watu wengi wameona himizo la Paulo katika Wagalatia 5 la kutembea kwa Roho, na hutatimiza tamaa za mwili kuwa wazo lenye nguvu katika kupigana dhidi ya dhambi ya kibinafsi. Lakini Paulo anamaanisha nini kwa hilo, na hilo linaendanaje na aina za himizo ambazo Paulo angekuwa akizitoa kwa jamii? Tutaelewa yote hayo, na ninatarajia kuchunguza maswali hayo na mengineyo. Lakini kwa leo, ninachotaka kufanya katika hotuba hii ni kuzungumzia kidogo kuhusu mandhari ya kile kinachotokea Galatia, kile kilichokuwa kikitokea duniani katika makanisa haya huko Galatia kilichosababisha barua hii.

Kwanza kabisa, hebu tufikirie kidogo kuhusu maisha ya Paulo. Hii ni ramani unayoweza kuipata, na kama naweza kuelekeza kwenye tovuti, inatoka kwenye tovuti ya Mark Allen Powell, introducingnt.com, ambayo ni tovuti inayoambatana na kitabu chake cha kiada, na ana ramani nzuri sana, rasilimali nyingi nzuri kwenye tovuti hiyo. Lakini Paulo, kama unavyojua, alizaliwa Tarso, akakulia huko, na kutumwa na wazazi wake kwenda Yerusalemu kufundishwa kama Mfarisayo.

Alilelewa kama Farisayo, jambo ambalo lina maana kadhaa muhimu, kwa kweli, kwa Paulo. Mafarisayo wangekuwa na ujuzi wa Maandiko ambao ungemzidi mtu mwingine yeyote. Walikuwa na akili na mioyo iliyojikita katika maandiko ya Maandiko, wakiwa na vipande vikubwa vya Maandiko vilivyokaririwa na barua hiyo.

Namaanisha, kumbukumbu ya Maandiko na usomaji wa Maandiko vilikuwa pale tu. Hiyo ndiyo maana ya kujifunza. Maandiko kadhaa katika Agano Jipya yanazungumzia jinsi Mafarisayo, tofauti na Masadukayo, walivyoamini katika ufufuo au kushikilia ufufuo.

Mara chache, Paulo anaposhtakiwa mwishoni mwa Matendo ya Mitume, anazungumzia jinsi anavyoshtakiwa kwa ajili ya tumaini la ahadi zilizotolewa kwa baba na kwa ajili ya tumaini la ufufuo. Kwa hivyo, ufufuo ulikuwa muhimu kwa Mafarisayo. Ufufuo kwa Mafarisayo haukuwa tu, unajua, nukta tano katika hati iliyokuwa kwenye dawati mahali fulani katika makao makuu ya Mafarisayo na sehemu ya taarifa yao ya mafundisho.

Kwa Mafarisayo, ufufuo ulikuwa ukweli mkuu walioufikiria mchana na usiku. Hiki ndicho walichokiomba mchana na usiku. Hiki ndicho walichokifikiria na walikuwa wakifanyia kazi.

Ilielekeza kila kitu kwa ajili ya Mfarisayo. Na ufufuo kwa Mfarisayo, kwa ajili ya Mafarisayo, ulienda zaidi ya kufikiria tu kwamba katika siku ya Bwana, siku ya Bwana ijayo, wakati Mungu wa Israeli angekuja kuwahukumu waovu na kuwaokoa wenye haki, yaani Israeli, katika akili zao. Mafarisayo hawakufikiria tu, siku hiyo, nitafufuliwa kutoka kwa wafu.

Hiyo ilikuwa sehemu yake. Lakini kwa Mafarisayo, ufufuo ulikuwa mpango mkubwa zaidi wa Mungu ambapo Mungu angesimamisha utawala wa enzi hii mbaya, ambapo angemimina maisha yake ya ufufuo juu ya Israeli, angeitetea Israeli, angeiokoa Israeli, angewafukuza maadui wa Mungu, Warumi, maadui wa Israeli, Warumi, angewafukuza kutoka katika nchi, kuwatoa katika nchi ya Mungu mwenyewe, na kuiinua Israeli tena kuwa nuru kwa mataifa na kuwa kiti cha kuwekea miguu ambacho Mungu alitawala. Mungu angechukua tena makao yake huko Israeli.

Na hivyo, Mafarisayo walikuwa watu waliokuwa na njaa ya utukufu wa Mungu. Walikuwa na shauku kubwa kwa jina la Mungu kutetewa. Kwa sababu kwa uwepo wa Warumi hawa wote wapagani katika Israeli, hasa huko Yerusalemu na katika Mlimani wa Hekalu, ngome ya Warumi huko, kwa Mafarisayo, hii ni dosari kwa jina la Mungu.

Hii inamzuia Mungu kutukuzwa. Na hivyo, Mafarisayo wanataka mpango mkubwa zaidi wa ufufuo ufanyike. Kimsingi, ufufuo ulisimama kwa ajili ya wokovu.

Mungu aliwaokoa watu wake, akamimina maisha yake mwenyewe juu ya nchi, akawakomboa Israeli, na akawafukuza mataifa maovu. Sasa, Mafarisayo walikuwa wakifanyia kazi kwa ajili ya hili na kuomba kuelekea hili mchana na usiku. Na hili liliwaongoza kwenye dhamira ya kibinafsi na ya kijamii ya kuishi maisha ya utakatifu na usafi.

Kwa sababu walichodhani ni kwamba ikiwa wangeishi maisha ya usafi wa hekalu na wangepanua idadi kubwa ya Waisraeli kuishi maisha ya aina ya utakatifu ambayo Mungu alitaka, basi Mungu angesukumwa kuvuta kilele cha wokovu na kutuma ufufuo na kuwafukuza maadui wa Mungu na kuwakomboa watu wa Mungu. Kwa hivyo, Mafarisayo walikuwa na dhamira ya kibinafsi ya utakatifu na wakaanza dhamira ya kuwashawishi, kuwalazimisha, kuwahimiza na kuwahubiri na kuwafundisha Waisraeli, Wayahudi, kuiga aina ile ile ya utakatifu ambayo walikuwa wakiiga. Kwa hivyo, kimsingi waliona vikwazo vya wokovu wa Mungu kama uwepo wa Warumi pale, ambao ulikuwa unachafua nchi na wenye dhambi miongoni mwa watu wa Mungu.

Kwa sababu wenye dhambi kutoka miongoni mwa watu wa Mungu walikuwa wakimzuia Mungu kuwaokoa Israeli, kuwaokoa wenye haki, na kuwaondoa Warumi na kumimina ufufuo. Sasa, huenda ikawa kwamba Paulo, akiwa mwangalifu sana kieskatolojia kama alivyokuwa, yaani, alikuwa akitafuta hatua ya Mungu ambayo angeifanya ili kuwakomboa Israeli. Huenda ikawa kwamba alikuwa mmoja wa Mafarisayo, na hii ni dhana tu, lakini wasomi kadhaa wa Agano Jipya hivi karibuni wamechukua wazo hili na kulichezea.

Stanley Porter ni mmoja wao. Huenda ikawa Paulo alikuwa miongoni mwa Mafarisayo hao, mmoja wa Mafarisayo wa Yerusalemu waliotoka kumtazama Yesu wakati wa huduma yake duniani. Huenda alikuwa mmoja wa wale waliotoka kwenda kumtazama Yesu, Yesu, sifa zako ni zipi? Unatoka wapi? Familia yako ni nani? Walichunguza historia yake.

Je, huyu ndiye atakayekuwa wakala wa Mungu wa kuwaokoa Israeli? Hatujui kama Paulo aliwahi kufanya hivyo, na hatujui alifikiria nini hasa kuhusu Yesu na madai yake wakati wa huduma yake duniani, lakini tunaweza kusema kwa uhakika zaidi kile Paulo alichofikiria wakati Yesu alipokufa msalabani. Kwa kweli, kidokezo kinakuja hapa katika Wagalatia. Katika Wagalatia 3:13, Paulo ananukuu Kumbukumbu la Torati 21, na bila shaka, Paulo alikuwa na akili iliyojaa Maandiko, akili iliyoubwa kama Maandiko, akiwa na akili timamu ambayo ilikuwa ikizunguka-zunguka katika Maandiko yote yaliyokuwa akilini mwake, mara tu aliposikia kwamba mtu huyu, Yesu, alisulubiwa kwa kutundikwa kwenye mti, Kumbukumbu la Torati 21 lingekuja akilini mwake mara moja, ambapo inasema kwamba amelaaniwa kila mtu anayetundikwa kwenye mti.

Kwa hivyo, ingawa Paulo huenda alijiuliza kuhusu Yesu wakati wa maisha yake, labda alimtazama na kujiuliza kuhusu yeye alikuwa nani hasa wakati Yesu aliuawa kwa kutundikwa kwenye mti, Paulo alijua haswa alichofikiria kuhusu Yesu, na Paulo alijua haswa alichofikiria Mungu kuhusu Yesu. Maoni ya Mungu yalikuwa gani kuhusu Yesu? Amelaaniwa! Sio moja! Ni aina nyingine ya kuachwa kwenye rundo la majivu ya historia akilini mwa Paulo. Jambo la kuvutia linatokea. Hata hivyo, ndani ya wiki na miezi kadhaa, harakati hii inaibuka karibu na mhusika huyu, Yesu.

Harakati hii ya Kikristo inayotangaza kwamba Yesu amefufuka kutoka kwa wafu, na kuna jamii zinazoibuka kulingana na mtu huyu. Na kwa Paulo, kama Farisayo, fikiria kile ambacho nimekisema kuhusu Mafarisayo. Kwa Paulo, harakati hii lazima iondolewe kabisa. Harakati hii, ambayo inapata umaarufu, itakuwa ikimzuia Mungu kuwaokoa Israeli.

Tunajua Mungu anachofikiria kuhusu Yesu. Amelaaniwa! Namaanisha, yeye si mwenye dhambi tu katika nchi. Amelaaniwa na Mungu. Na sasa watu hawa wote wanamtangaza kuwa Masihi, Kristo aliyefufuka na aliyeinuliwa.

Lazima tukomeshe hili kwa sababu watu hawa wote wanasimama katika njia ya Mungu kumimina ufufuo juu ya Israeli, kuwakomboa Israeli kutoka kwa maadui zake, kuwafukuza Warumi, na kuwaokoa watu wake. Kwa hivyo, hii ndiyo sababu Paulo anaanza utume huu wa kuwatesa Wakristo na kujaribu kuzima harakati hii. Ni kusimama katika njia ya Mungu, kuokoa.

Naam, huo ndio mtazamo wa Paulo anapoelekea Damasko, ambayo unaweza kuiona hapa kaskazini mwa Yerusalemu. Paulo ana barua kutoka kwa uongozi huko Yerusalemu, na atawatafuta Wayahudi wengine zaidi ambao ni Wakristo na kwa matumaini atawakamata na kuwatupa gerezeni. Tena, ni sehemu ya kukomesha harakati hii mpya.

Hii ni mwaka wa 33 BK au BK, na hii imeandikwa katika Matendo 9. Paulo anakamatwa na Yesu katika juhudi zake za kufika Damasko ili kukomesha harakati hii. Amepofushwa. Namaanisha, ana uongofu ule wa Barabara ya Damasko ambapo Bwana Yesu aliyetukuka anasema, mbona unanitesa, Sauli? Anamwelekeza Sauli aende akamwone Anania, na jambo zima linatokea wakati huo.

Paulo au rekodi inamwita Sauli wakati huo, anapata misheni mpya ya kuvutia wakati huo ambapo sasa atakuwa mtangazaji wa injili ya Yesu Kristo kwa ulimwengu mpana, kwa ulimwengu wa Mataifa ambao ni ulimwengu usio wa Wayahudi. Hilo linatokea, kama nilivyosema, yapata mwaka wa 33 BK Sauli, au Paulo, kisha anakaa huko kwa takriban miaka mitatu. Kama tutakavyoona katika Wagalatia, anasema kwamba alitumia miaka mitatu huko Arabia.

Kuna sababu, nadhani, kwa nini anaiita Arabia, lakini hii ni, nadhani, haendi jangwani. Hili ni eneo ambalo lingeitwa Arabia. Yuko huko Damasko, pengine akimhubiri Kristo.

Anafanya nini? Hatujui hasa, lakini kuna uwezekano anashirikiana na vikundi vya Kikristo na kujifunza kuhusu Yesu, kujifunza zaidi kumhusu, akisema kwamba Yesu ndiye Kristo, labda akirudia maandiko yote ya Biblia yaliyo akilini mwake na kufikiria uhalisia wa jinsi haya yote yanavyolingana na hili jipya, si taarifa, bali uzoefu huu mpya, mtazamo huu mpya wa uhalisia kwamba Yesu, huyu Yesu, ameinuliwa, amefufuliwa na kuinuliwa kama Masihi wa Mungu. Naam, ili kutoa maelezo kuhusu maisha ya Paulo yaliyopelekea uandishi wa Wagalatia, Paulo, miaka mitatu baadaye, anarudi Yerusalemu kutembelea na kujaribu kuwajua wanafunzi. Hilo haliendi vizuri.

Ni ziara ngumu, ingawa hatimaye, Barnaba anaingilia kati na kumleta Paulo kwenye kundi la wanafunzi. Baada ya hapo, kwa hiyo miaka mitatu baadaye, anarudi Yerusalemu kwa sababu Sauli ni msumbufu tu. Namaanisha, popote alipo, mambo yanaharibika.

Anarudi nyumbani, na hii ni yapata mwaka 36 BK au CE, na yuko huko Tarso, katika mji wake wa Tarso, kwa takriban miaka minane au tisa, na hiyo inaitwa miaka ya

ukimya, miaka ya ukimya ya Paulo, miaka minane au tisa ya maisha ya mtume. Hatujui tu alichokuwa akifanya. Alikuwa akifanya nini? Alisoma, akashirikiana na makundi mengine ya Kikristo ikiwa angeweza kuwapata, akimtangaza Kristo, na kubishana na watu kuhusu jinsi Yesu anavyolingana na maandiko.

Lakini usifikirie kwamba Paulo, mtesaji huyu mkali wa kanisa, ghafla anaongoka na kisha anaendelea na safari za kimisionari. Imekuwa muda mrefu. Kuna mambo yanayotokea, na pia nadhani ninataka kuonya mtu yeyote dhidi ya kujaribu kuingiza aina fulani ya kanuni za Kikristo humo.

Usifikiri Paulo alikuwa na mafunzo ya kupitia. Hivi ndivyo ilivyotokea. Tuna miaka minane au tisa, isiyo na nukuu, kimya ambapo Paulo yuko Tarso.

Yapata mwaka 44 au 45 BK, Barnaba, mtu mkuu wa mapema katika kanisa la Yerusalemu, kuna kundi la Kikristo linalochipuka hapa Antiokia, kanisa la Antiokia, na kanisa la Yerusalemu linasema, hebu tumtume Barnaba huko chini na kulitunza kanisa hilo. Kwa hivyo, wanamtuma Barnaba huko chini. Hii imeandikwa katika Matendo 11.

Na Barnaba, ambaye ni mjomba anayependwa na kila mtu katika kurasa za Matendo. Anawapenda kila mtu. Amemkumbatia Petro.

Amemkumbatia Paulo. Anawaunganisha watu ambao huenda wasiwe marafiki wa karibu kiasili. Lakini Barnaba atakuwa mchungaji hapa Antiokia, na anakumbuka, kuna aina hii ya, unajua, msomi wa Agano la Kale mwenye ujuzi.

Hilo silo hasa angelisema, lakini, kuna aina hii ya msomi wa Agano la Kale mwenye ujuzi huko Tarso. Sauli, anafanya nini? Kwa hivyo anamwita Sauli aje ajiunge naye huko Antiokia, na Sauli anajiunga na huduma huko Antiokia. Na inavutia kidogo.

Kuna fimbo ya kichungaji katika kanisa la Antiokia. Hilo ni jambo lisilo la kawaida. Sio lazima fimbo iwe fimbo.

Lakini ungeweza kuona hili katika Matendo 13:1, ambapo Luka anafupisha kile kinachotokea huko katika kanisa la Antiokia. Anasema, sasa kulikuwa na manabii na walimu huko Antiokia, Barnaba, mkuu wa kanisa, mchungaji mkuu, Barnaba, na Simeoni, aliyeitwa Niger, na Lukio wa Kurene, na Manaani, aliyelelewa pamoja na Herode Mkuu wa Kiti cha Enzi, na Sauli. Inashangaza tu kwa sababu hii ni kama miaka 12 baada ya kuongoka kwa Sauli.

Kwa hivyo, miaka 12 baada ya kuongoka kwa Sauli, tena, si kwamba aliongoka kisha akawa kama mtu huyo katika mawazo yetu. Hivi ndivyo tunavyomwona Paulo. Lakini yeye ni mmoja wa manabii na walimu kadhaa wanaohudumia kanisa huko Antiokia, na ndiye aliyetajwa mwisho.

Kwa hivyo, kwa vyovyote vile, Sauli yuko pale, Paulo yuko pale Antiokia pamoja na Barnaba. Pia, hapa kuna jambo lingine ninalotaka kuzungumzia. Hii ni miaka 12 hivi zaidi hadi sasa, kuhusu jinsi ninavyosimulia hadithi ya kuongoka kwa Sauli, ambayo ilifanyika, kumbuka, huko Damasko.

Miaka mitatu baada ya hapo, anafanya ziara fupi Yerusalemu. Hilo haliendi vizuri. Harudi Yerusalemu.

Ngoja nione ratiba yangu hapa. Sirudi Yerusalemu kwa takriban miaka minane au tisa zaidi. Samahani, labda hadi miaka 10 baadaye.

Hii ni ziara yake Yerusalemu mwishoni mwa Matendo 11, na pia anaripoti huko katika Wagalatia 2. Ni ziara ya pili anayofanya Yerusalemu na Barnaba, na inaitwa ziara ya kusaidia njaa, ambapo pesa zilikusanywa ili kutumwa Yerusalemu kwa ajili ya kuwasaidia watu waliokuwa wakiteseka huko. Lakini tunachotaka kuona, au jambo muhimu kukumbuka, ni kwamba kanisa la Yerusalemu halikuwahi kumfahamu Paulo sana. Ana idadi ndogo ya ziara huko katika huduma yake yote, na ni kama mmishonari wa mbali ambaye kanisa la Yerusalemu linajua wameunganishwa naye na wanamwombea, lakini hawamwoni kamwe.

Ameondoka kwa takriban muongo mmoja, na anafanya ziara fupi tu, na kwa namna fulani amejitenga na si mwenye sauti kubwa, na Barnaba ndiye anayezungumza kila kitu. Kwa hivyo usifikirie kwamba yeye ni mtu muhimu, na kwa kanisa la Yerusalemu, hajulikani sana. Hilo ni muhimu kwa jinsi mambo yatakavyokuwa katika Wagalatia, kwa sababu wapinzani, watu wanaofuata safari za Paulo na waliokuwa wakiwafundisha wale walioko Galatia, Mataifa huko Galatia, kwamba walihitaji kuwa Wayahudi, unaweza kufikiria kwamba kungekuwa na aina hii ya vikundi katika kanisa la Yerusalemu ambavyo vingebuka, wakifikiri kwamba wanahitaji kurekebisha kazi ya utume ambayo Paulo ameifanya kwa sababu kulikuwa na ukosefu wa uzoefu, ukosefu wa uaminifu kati ya Paulo na kanisa la Yerusalemu.

Kwa hivyo, kungekuwa na shaka ambayo ingeweza kujaza pengo hilo, na unaweza kufikiria jinsi kitu kama hali ya Galatia kingetokea. Katika Matendo 13-14, Luka anarekodi misheni ya kwanza ya Paulo, na hii ilitokea yapata mwaka 47, 48 BK au BK. Kinachovutia ni kwamba hii ni misheni ya Barnaba kwa sababu Roho Mtakatifu anawaambia kanisa, mtenganishwe na Barnaba na Sauli. Kwa hivyo, Sauli bado si mchezaji mkuu tunayemtaja kuwa.

Yeye hata si mhusika mkuu katika simulizi ya Luka hadi sasa. Anaendelea na safari ya Barnaba, lakini ni katika safari hii ndipo anabadilisha jina lake kutoka Sauli hadi Paulo, au anaanza kujiita Paulo, si Sauli tena. Pia ni katika safari hii ndipo Luka anabadilika katika simulizi yake.

Anaanza kuita kundi hilo Paulo na Barnaba, na Paulo sasa anapita na kuwa mtu mkuu, na kuna tukio lingine muhimu linalotokea kwa hadithi hii kama inavyoendelea katika Wagalatia. Hapo ndipo, oh, ngoja niende kwenye slaidi nyingine hapa. Samahani. Hii ni aina ya ramani ya safari ya kwanza ya Paulo kutoka kwenye tovuti ya Mark Allen Powell.

Paulo na Barnaba walipokuwa huko Listra, baada ya kuzungumza, Paulo anaburutwa kutoka mjini, na anapigwa mawe na umati wa watu. Na Luka anasema kwamba kundi hilo, likiwa na uhakika kabisa kwamba Paulo alikuwa amekufa, lilimwacha tu, na kisha Luka anaondoka tu katika aina hii ya nafasi nyeupe ya fumbo na hasemi hasa kilichotokea bali anazungumzia tu jinsi marafiki zake walivyoamka na marafiki zake na kurudi mjini, kisha wakaendelea na safari yao. Lakini ni nzuri. Mekanisa haya, au miji hii, samahani, kwamba Paulo alitembelea, Listra, Derbe, na Ikonio. Hii iko katika eneo la Galatia, kwa hivyo kuna uwezekano mkubwa kwamba makanisa hayo labda ni mkusanyiko wa makanisa, labda Listra au Derbe. Hatujui haswa.

Huenda kulikuwa na makanisa katika miji hii, lakini kuna mkusanyiko wa makanisa mahali fulani katika eneo hili ambayo Wagalatia wanatumwa, na kwa maoni yangu, ni muhimu kwa jinsi mambo yanavyoendelea katika Wagalatia, na hii ndiyo sababu nasema hivyo. Kwanza kabisa, kwa maoni yangu, Luka anaripoti tukio la kimiujiza. Hiyo ni kusema, wanapofikiri kwamba Paulo amekufa kwa kupigwa mawe, Luka anamaanisha kurekodi kwamba Paulo alikufa na amefufuliwa kimiujiza.

Sababu ninayosema hivyo ni kwa sababu mara nyingi sana katika Luka-Matendo, utapata ripoti ya miujiza ambayo Luka atakuwa nayo, na kuna maelezo mengi kuhusu jinsi malaika walivyovunja pingu za miguu ya Petro na Yohana, lakini kuna baadhi ya ripoti za miujiza ambazo Luka anatoa ambazo hatoi maelezo yoyote, kwa sababu yeye ni msimulizi stadi, akijua kwamba mawazo yako yatajaza maelezo haya. Kama ilivyo katika Luka 4, wakati umati unapomleta Yesu kwenye ukingo wa kilima, watamtupa, naye anapita katikati yao na kuendelea na safari yake. Wewe ni kama, Luka, jaza hili! Nini kilitokea? Naam, Luka anajua kwamba kadiri wasimulizi wanavyotoa taarifa chache, ndivyo mawazo ya wasomaji na wasikilizaji yanavyozidi kufanya kazi.

Kwa hivyo, katika kisa hiki, Luka anaposimulia Paulo akipigwa mawe na kutoa maelezo kwamba wanafikiri amekufa, hiyo ni ishara kwamba alikufa, na hii ni ripoti ya muujiza. Huu ni ufufuo wa kimiujiza na sababu ninayosema hivyo ni kwa sababu kupigwa mawe katika ulimwengu wa kale si kama mawe ya ukubwa wa mpira wa gofu ambayo watu hurushiana au hata kumpiga mtu. Kupigwa mawe katika ulimwengu wa kale kungetokea ambapo wangemsukuma mtu chini au labda kumtupa mtu kutoka kwenye ukingo ili aweze kutua kwa shida na kisha kuanza kumnyeshea mtu huyo mawe makubwa.

Nilipokulia Chicago, tulicheza mpira laini wa inchi 16, si ule wa inchi 12 dhaifu. Ungechukua mawe haya ya inchi 16 na kuyatupa chini, au labda vipande vikubwa zaidi, na kuyamwangushia mtu. Kisha, baada ya miguu kuvunjika au mbavu kuvunjika au kitu kama hicho, ungetaka kuhakikisha kwa sababu umekasirika kama kundi la watu, ungehakikisha kwamba mtu huyo amekufa.

Hiyo ni kusema, ungeenda na kumwangusha fuvu kubwa kwenye fuvu lao au kuponda fuvu lao kwa njia fulani. Hii ni ya kutisha, najua. Hii ni mbaya sana, lakini sababu ninayosema hivyo ni kusema kwamba walipokuwa na uhakika kwamba Paulo alikuwa amekufa, walikuwa na uhakika kwamba alikuwa amekufa.

Kuna maelezo machache katika Wagalatia ambayo yanaonyesha aina ya mapokezi ambayo Paulo alipokea alipokuwa kwenye ziara yake ya kwanza. Katika Wagalatia 4, Paulo anasema hivi katika Wagalatia 4, anawaita kwa shauku, Ndugu zangu, nawasihi, iweni kama mimi, kwa maana mimi pia nimekuwa kama ninyi. Hamkunitendea vibaya, lakini mnajua kwamba ilikuwa kwa sababu ya hali ya mwili, au labda ugonjwa, kwamba niliwahubiria Injili mara ya kwanza.

Paulo alikuwa katika hali fulani, ndiyo sababu alilazimika kusimama hapo, ambayo nadhani ina mantiki sana ukilinganisha hilo na kupigwa mawe huko Listra, kwamba miguu yake ilivunjika, fuvu lake lilichomwa, nani anajua ni aina gani ya vidonda anavyougua. Kwa hivyo, Paulo anapozungumzia hali hii ya mwili, ninachofikiri anazungumzia ni hali mbaya aliyo nayo baada ya kupigwa mawe hadi kufa. Fikiria kuhusu hilo, mbavu zilizovunjika, mikono iliyovunjika, chochote ambacho, kama si fuvu lililoharibika vibaya, kimsingi Paulo anasema kwamba mwonekano wake ulivijaribu.

Katika mstari wa 14, kile ambacho kilikuwa jaribu kwenu, mwonekano wangu ulikujaribu. Kwa hivyo kusema tu, ziara hii ya Listra ilikuwa tukio la kuhitaji kwake kusimama na kisha kutunzwa, kuhubiri kwake injili kwa mara ya kwanza, na kuanzishwa kwa kanisa. Kwa hivyo hiyo ndiyo kuanzishwa kwa kanisa.

Baada ya kurudi kwao, Barnaba na Paulo wanaporudi Antiokia, Petro anatembelea Antiokia wakati fulani, na huu sio ule tunaoambiwa, bali Petro anatembelea Antiokia. Huu ndio mzozo kati ya Paulo na Petro ambao Paulo anazungumzia katika Wagalatia 2. Tutazungumzia zaidi kuhusu tukio hilo tutakapolifikia, lakini hapa ndipo Paulo anapopata fursa ya kuelezea injili, hasa kama inavyohusiana na uhusiano wa Wayahudi na Mataifa, mzozo wa kwanza wa Petro Antiokia ambao hatimaye ulipelekea Baraza la Yerusalemu. Tunapofikia Matendo 15, hii ilikuwa karibu mwaka wa 49 hivi, mwaka wa 49.

Matendo 15 inarekodi kilichotokea wakati baadhi ya walimu, ngoja niende kwenye slaidi hapa ambayo ina Yerusalemu ndani yake, huko Antiokia, baadhi ya walimu kutoka Yerusalemu walikuwa wamekuja Antiokia, labda baadhi ya Wayahudi wenye

mawazo ya Kifarisayo kama Paulo, jinsi alivyolelewa, watu wenye shauku kwa ajili ya utukufu wa Mungu, watu wenye shauku kwa ajili ya Maandiko Matakatifu na ambao wana shauku kwa ajili ya Mungu kuokoa Israeli na walikuwa na uhakika kwamba uaminifu na uaminifu kwa Torati ungesababisha hilo. Wanasikia kwamba kuna baadhi ya Mataifa, wasio Wayahudi, ambao wanakuwa wafuasi wa Yesu huko Antiokia, na hawa Wayahudi wenye shauku kwa ajili ya Kifarisayo ambao sasa wamekuwa Wakristo na bado hawajafikia hitimisho hilo kwamba Mungu anawaokoa watu zaidi ya mipaka ya Uyahudi, wanatembelea Antiokia na ni hapo wanapofundisha kwamba ili Mataifa hao wafurahie wokovu kutoka kwa Mungu wa Israeli, Mataifa wanahitaji kutahiriwa na kuwa Wayahudi, hivyo kwamba kuongoka kuwa wafuasi wa Kristo ni kuongoka kuwa Wayahudi. Barnaba na Paulo wanapinga hilo, na kuna mzozo kidogo huko Antiokia, kwa hivyo kila mtu anaamua kwamba wanachohitaji kufanya ni kusafiri hadi Yerusalemu na kuwa na uongozi wa Yerusalemu wafikirie hili, waombe kupitia hili, wasome Maandiko na kufikia hitimisho linalofaa.

Maoni yangu ni kwamba wakati huo Paulo yuko njiani kuelekea Yerusalemu au labda anapofika Yerusalemu, lakini nadhani ni mbele ya Baraza la Yerusalemu katika Matendo 15 kwa sababu Paulo hajawahi kukata rufaa kwa Baraza la Yerusalemu katika hoja yake ya Wagalatia, lakini wakati fulani karibu na hapo Paulo anasikia kuhusu kilichotokea Galatia, kwamba baadhi ya wamishonari Wakristo Wayahudi wamefika Galatia na wanawafundisha Mataifa, Wakristo wasio Wayahudi huko Galatia, jambo lile lile ambalo walimu hawa Wakristo Wayahudi walipokwenda Antiokia, jambo lile lile walilokuwa wakiwafundisha, kwamba Mataifa yote, ili kufurahia wokovu kutoka kwa Mungu wa Israeli katika Kristo, wanahitaji kuwa Wayahudi. Na kile Paulo anachoelewa kutokana na mawasiliano ni kwamba makanisa haya huko Galatia yamekataliwa na hili. Yamekasirika, na hatujui mpangilio. Labda baadhi ya watu wanataka kuasi, lakini watu wengine hawana uhakika sana.

Namaanisha , baadhi ya watu wanataka kutahiriwa na kuwa Wayahudi, lakini wengine hawana uhakika. Hii inasababisha mfarakano wa ndani na Paulo anarejelea ukweli kwamba makanisa ya Galatia yako katika hali ya msukosuko. Na kwa hivyo wakati fulani karibu na wakati huo, baada ya Paulo kuchochewa na ziara ya walimu kutoka Yerusalemu na Antiokia, anasikia kwamba hali kama hiyo inajitokeza huko Galatia, na nadhani labda ndiyo sababu barua hii ina usemi mkali sana na sarufi yake iko kila mahali na Paulo anaanza sentensi lakini hazimalizi na kisha haanzishi sentensi lakini anaimaliza kwa sababu anaandika katika aina hii ya hali iliyochanganyika ili kuleta amani kwa makanisa ambayo anayapenda sana.

Sitaendelea kufanya mazoezi ya maisha yote ya Paulo, misheni ya pili, misheni ya tatu, n.k., lakini ili kuweka msingi wa kile kilichosababisha barua hii ya awali katika huduma ya Paulo, huduma yake ya kitume, nadhani barua hii imeandikwa yapata mwaka 49 BK au CE, na imeandikwa wakati huo huo yeye na Barnaba wakifikiria

suala hili kubwa na kanisa lote la Yerusalemu. Kumbuka kwamba rekodi ya Matendo inaonyesha, na barua za Paulo zinaonyesha hili pia; suala la jinsi ya kuwajumuisha wasio Wayahudi katika imani ya Israeli, katika wokovu wa Mungu wa Israeli katika Yesu, suala hilo lilikuwa suala muhimu zaidi ambalo kanisa lilikabiliana nalo katika karne ya kwanza. Lilitikisa kanisa, na likasababisha Paulo kukamatwa katika Matendo 21, na hatimaye kusababisha kifo chake, lakini hilo halikuwa jambo rahisi.

Nadhani tukiangalia nyuma, tunafikiri ni suala la aina fulani tu, unajua, mambo fulani kuhusu injili kueleza ipasavyo. Hili ni suala gumu sana, na tuwape faida ya shaka na tusiwafukuze watu hawa katika pande mbalimbali wanaojaribu kupambana na hilo. Hitimisho chache tu kutoka kwa kufikiria maisha ya Paulo kabla ya kuandika barua hii.

Kwanza kabisa, niligundua kwamba uhusiano wa Paulo na viongozi wa Yerusalemu ulikuwa mgumu. Hakuwa hapo sana, na kulikuwa na makundi katika kanisa la Yerusalemu ambayo hayakufurahishwa na kile alichokuwa akifanya huko nje kwenye mpaka wa misheni. Kwa kweli, habari zilikuwa zimemfikia; Yakobo anamwambia Paulo katika Matendo 20 kwamba Paulo anaenda kwa jamii za Wayahudi kote ulimwenguni mwa Mediterania, akiwaambia familia za Wayahudi waache kuwafundisha watoto wao sheria na waache kuwatahiri watoto wao.

Huo ulikuwa uvumi ambao haukuwa wa kweli; huo ulikuwa uzushi. Paulo haendi hata kwenye jumuiya za Kiyahudi katika safari zake za kimisheni, mbali na ziara za awali kwenye jumuiya za Kiyahudi kuhubiri injili, lakini anawaambia jumuiya zisizo za Kiyahudi kwamba zinaweza kuokolewa katika Kristo bila kutahiriwa na bila kufuata sheria ya Musa kama Myahudi. Lakini kusema tu, kulikuwa na kutoelewana katika kanisa la Yerusalemu kuhusu kile ambacho Paulo alikuwa akifanya.

Paulo alikuwa mtume, mtume mmoja, kwa kweli; ingawa alikuwa sehemu ya timu ya utume, alikuwa mtume mmoja aliyetwa kuileta injili kwa ulimwengu usio wa Kiyahudi. Viongozi wengine wa kitume walikuwa wakihudumia jamii za Kiyahudi. Lakini jukwaa limewekwa hivi, kwa kuwa kulikuwa na jamii za Kiyahudi kutoka Yerusalemu ambazo hazikuidhinishwa na uongozi wa Yerusalemu ambazo zilikuwa zikimfuatilia Paulo na kumfuata kwa karibu, kimsingi akilini mwao zikirekebisha injili ambayo Paulo alikuwa akiihubiri kwa jamii hizi.

Paulo anawaita watu wanaochochea ghasia. Sina uhakika kama hivyo ndivyo wangepikiria kujihusu. Wangepikiria kama wamishonari au walimu au watu waliokuwa wakirekebisha makosa ambayo Paulo alifanya alipokuwa kwenye misheni.

Inaonekana kwamba labda ni Wakristo Wayahudi kutoka makundi yaleyale yanayosababisha machafuko na hali zingine, kama nilivyosema hapo katika Matendo 15. Luka anataja kwamba wengi, miongoni mwa wale waliokuwa na bidii kwa ajili ya

sheria, waliingia kanisani. Kwa hivyo usifikirie kwamba kundi tunaloliita Mafarisayo ni kama maadui wasio na mwisho wa kanisa.

Mafarisayo wengi wakawa Wakristo huko Yerusalemu baada ya kuzaliwa kwa kanisa, na baadhi yao, kwa sababu walikuwa wamejitolea sana kwa usafi wa Israeli kabla ya kuingia kanisani, walipoanza kuwa Wakristo wanachukua wasiwasi huo huo kwa usafi wa Israeli pamoja nao katika imani yao ya Kikristo na hilo husababisha matatizo fulani. Ahadi za kitamaduni na ubaguzi wa kitamaduni ambao tunaleta kutoka nje ya ufuasi wetu wa Kikristo mara nyingi unaweza kuathiri jinsi tunavyoona kuwa Wakristo. Hilo ni moja ya masomo makubwa ambayo Wagalatia wanatufundisha.

Je, walikuwa na uadui kwa Paulo? Tunawazungumzia watu hawa kama wapinzani wa Paulo. Sina uhakika kama walikuwa na uadui kwa Paulo, lakini huenda walijiona kama wanasahihisha makosa ambayo Paulo alikuwa amefanya. Tutaona jinsi Paulo anavyowazungumzia Wagalatia wenyewe na walimu hawa Wayahudi tunapopitia Wagalatia pamoja.